

WSTĘP ANDRZEJA SZCZYGŁA

STUDIA
HISTORYCZNE
R. XI. Z. 2 (41) 1968

Włodzimierz Budarkiewicz
„Podkowa”

wstępem i przypisami opatrzył Andrzej Szczygiel

STRZELCY PODHALAŃSCY W WALCE
FRAGMENTY DZIENNIKA

Historyk, który podejmuje badania nad dziejami ruchu oporu, napotyka od razu na największą trudność, jaką jest szczupła baza źródłowa, wynikająca ze specyficznego działania w konspiracji, kiedy to troska przede wszystkim o bezpieczeństwo zaangażowanych osób nie pozwalała na tworzenie bogatych i kompletnych archiwów. W tej sytuacji, dla badacza konieczne jest poszerzenie bazy materiałowej o innego typu źródła. Na pierwszy plan wysuwają się tutaj spisywane na żywo, w ogniu wydarzeń relacje, bądź to w formie dzienników, czy też bardziej refleksyjnych pamiętników. Wartość tego typu przekazów podnosi jeszcze fakt, że wspomniana powyżej specyfika konspiracji nie sprzyjała powstawaniu tychże w większej ilości. Dlatego istniejące dzienniki, czy też pamiętniki, spisywane przez osoby czynnie zaangażowane w pracy konspiracyjnej, urastają do miary wprost bezcennego niekiedy dokumentu. I taki właśnie charakter ma prezentowany przez nas dziennik rotmistrza „Podkowy” — Włodzimierza Budarkiewicza, zastępcy dowódcy 1 Pułku Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej, największej jednostki partyzanckiej, działającej w końcowym okresie okupacji hitlerowskiej na Podhalu.

1 Pułk Strzelców Podhalańskich Armii Krajowej (1 PSP-AK) zorganizowany został we wrześniu 1944 na bazie działających na terenie Inspektoratu AK „Niwa”¹ oddziałów partyzanckich („Zawiszy” — Krystyn Więtcowski, „Tatara” — Julian Zubek, „Kmicica” — Franciszek Paszek, „Maka” — Stanisław Kruczek, „Topór” — Aleksandra Marczyńskiego i wielu innych), które stały się trzonem powstających kompanii i batalio-

¹ Inspektorat AK „Niwa” składał się z czterech obwodów: nowotarskiego, limanowskiego, nowosądeckiego i gorlickiego.

